



את התופעות המשעשעות המעטות במלחמת העולם השנייה היתה שיטת התעמולה הגרמנית בשנתיים ש' לאחר סטאלינגראד.

ערב אחד היה הרדיו הגרמני מוסר, אחרי תרועות התוצרה הבאה של המטכ"ל הגרמני: בקרבות על חארקוב הנחילו כוחותינו מפלה מוחצת ל' אויב. בהסתערות נועזת של חטיבות פאנצר נכבשו שלוש עמדות מפתח. שלל עצום נפל לידנו."

כעבור כמה ימים, אחרי אותן תרועות התוצרה, באה ההודעה הבאה של המטכ"ל: "בקרבות על פולטאבה תוק" פים כוחותינו לאורך כל החזית. אגדות פאנצר וח"ר מת קדמות תוך שבירת התנגדות האויב."

כעבור כמה ערבים נוספים הודיע הקריין, בקול חור" נצחון: "במאבק על קרמנצ'וק חל הבוקר מיפנה חשוב, כאשר תקפו כוחות פאנצר שלנו, בסיוע חיל האוויר, והני חילו לאויב תבוסה מוחצת. נלכדו מאות טנקים, תותחים ונשק כבד אחר מכל הסוגים. כוחותינו ממשיכים להתקדם." מי שהאזין להודעות אלה, סבר כי הכוחות הגרמניים הולכים מחיל אל חיל, וכי הצבא הסובייטי עומד להתמוטט. רק מי שטרח להסתכל במפה, נוכח לתר-

בינתיים הכריזה גולדה שהערובות יכולות להיות רק תוספת להסכם על הגבולות. **וכן הלאה. בכל פעם: "לעולם לא!" "לאו מוחלט." "נאבק מבלי להירתע." "צפוי עימות חמור עם ירדנינו."**

★ ★ ★

ינני בא להתלונן על הנסיגה. היא היתה צפויה ובלתי נמנעת.

אני מתלונן על הסיגנון הגולדאי של "לא!" — כשברור לכל ברדעת ש"לא" זה יהפוך בהכרח ל"אולי", ואחר ל"כן". כי ישראל נמצאת בעולם המציאות. ובמציאות זו פועלים כוחות ממשיים — צבאיים, מדיניים, כלכליים, פסיכולוגיים.

אין המדינה יכולה להגיד, בנוסף מנחם בגין: "עצרו את העולם, אני רוצה לרדת." אין היא יכולה גם לאמץ לעצמה את התיקון של עזר וייצמן לחוק-ארכימדס: "תנו לי מטוס-קרב, ואני ארים את העולם."

ישראל כפופה למאזן-הכוחות הגלובאלי וה- מרחבי. היא תלויה במקורות הכסף והנשק. בלי אספקה גוברת והולכת של נשק אמריקאי, לא תוכל

ריים לארצות-הברית את האינטרסים שלה בעולם הערבי, תשמור על הנפט שלה ותגביל את הנוכחות הסובייטית. על אותה הצעה חזר הנשיא ניקסון לפני שבועיים, כאשר הציע לסובייטים דו-קיום במרחב הערבי, תוך שמירה על האינטרסים האמריקאיים.

הנשיא אליסאדאת קיבל את הקו הזה. אם גם הרוסים יקבלו אותו סופית, נניע תוך זמן קצר לשלום כפוי, על פי תוכנית-רוג'רס.

★ ★ ★

אין כל רע בשלום כפוי, כשלעצמו. רק דמגוגים הופכים את המושג הזה לבריאת השטן.

המיבחן לשלום הכפוי, כמו לחוק הכפוי, הוא: האם הוא טוב לשלעצמו?

השלום המסתמן עתה, בהסכמת הערבים, ובעיקבות הלחץ האמריקאי, הוא שלום סביר. הוא מבטיח את קיום ישראל ואת ביטחונה, מאפשר את התפתחותה הכלכלית המהירה, ופותח פתח לתהליך של השתלבות ישראל במרחב הגיאוגרפי-פוליטי והכלכלי שבו היא שוכנת.

ובכל זאת: חלק ניכר מפירות השלום הזה ייקטפו על-ידי האמריקאים.

מי יהנה מהאונס?

כי ביסודו של דבר, יהיה זה שלום בין קאי היר ויושניגטון, וירושלים מהווה בו רק צד שלישי ומישני.

גולדה אומרת לא. האמריקאים יגבו את מחיר שינוי עמדתה.

התמורה המעשית והפסיכולוגית על השגת הנסיגה בי שלום תופנה לעבר אמריקה, לא לעבר ישראל. ישראל מופיעה בתמונה כמי שנגרר בעל-כורחו על-ידי האמריקאים אל הפשרה.

במילים נסות: ישראל תספק את כל ה- סחורה, אמריקה תגבה חלק גדול מן המחיר. בצורה חותכת נתגלה הדבר השבוע, כאשר העז הסנטור הדמוקרטי ג'אקסון, ידיד מדופלם ומיקצועי של ישראל, להשמיע את הדעה: "אסור לישראל להיסוג לגבול ה-4 ביוני, אם לא תשיג ערובות לסילוק הסובייטים ממצריים."

הצעה מעניינת. מה איכפת לנו אם אחרי השגת השלום, כשסיני תהיה מפורזת ואוגויותינו יעברו בתעלת-סואץ, יישארו המצרים ביחסים ידידותיים עם ברית-המועצות? לארצות-הברית זה איכפת מאוד. אבל מדוע צריכים אנחנו לדאוג לכך, כמחיר לנסיגה שלנו?

יש בהשמת הצעה כזאת חוצפה רבה. אבל קשה לכעוס על כך. כי לא האמריקאים גרמו למצב זה, אלא ממשלת ישראל עצמה.

★ ★ ★

י זוהי העובדה המכרעת, החייבת לעמוד לנגד עינינו בבוא יום-החשבון:

אילו הציעה ממשלת ישראל, למחרת הנצי- חון, מרצונה החופשי את אותם הדברים ה- נסחטים כיום בכוח — יכולנו להשיג תמורתם עולם ומלואו.

אילו אמרנו אז: "אנו מוכנים להחזיר את השטחים שכבשנו, בתנאי שיקום סוף-סוף שלום אמתי" — היתה מצטיירת לעיני הער- בים תמונתו של מנצח רחבי-לב.

כך היינו אנתנו קוצרים את מלוא פירות הנסיגה, ונף חדש היה נפתח בתולדות עמנו ומרחבנו. כי היחסים בין עמים אינם חנות מכולת, ואין חלים על-הם הכללים של מקדומימכר בשוק הדגים.

יכולנו להשיג זאת לפני שלוש וחצי שנים. יכולנו להשיג זאת בשנה שעברה, כאשר הציע לנו גמאל עבד-אל-נאצר בפה מלא, בראיון עם אריק רולו (שנגנו בישראל), כימעט את אותם התנאים שאותם מציע עכשיו אל-סאדאת.

יתכן שניתן להשיג זאת עוד ברנע זה — אם נצא מייד, בפה מלא, בניזמת-שלום ישי- רה, גלויה, כלפי העולם הערבי והפלסטינים, לאמור: אנו מוכנים להחזיר לכש את השטי- חים, הבה ונשב עכשיו יחד, ונכרר את ה- פרטים ולוחי-המונים שלו השלום.

ממשלת גולדה אינה מסוגלת לכך. היא מוכרחה להילחם על כל צעד ושעל של נסיגה. היא לא תותר על שום דבר ללא אונס אמריקאי.

וכמו כל אונס, האנס לכדו ישיג את ההנאה.

לעמוד מול ההתקפה המצרית-סובייטית, שתבוא אם לא יקום שלום. בלי כסף אמריקאי, ייעצרו גלגלי כלכלתנו תוך כמה חודשים. לא יהיה מה לאכול. זהו הבסיס לכל חישוב מדיני.



בנדאי, נוכל לעמוד מול כל לחץ אמריקאי — כל עוד הוא מצטמצם במילים. אך מי שסבור שבמצב הנוכחי נוכל לעמוד מול לחץ אמריקאי של ממש — הוא מטורף. **משה ריין אמר לגולדה מאיר: "אם את רוי צה להילחם ברוסים, תצטרכי לעשות זאת בלעדיו." אפשר להוסיף על כך: "אם אתה רוצה לריב ברצינות עם האמריקאים, עשה זאת בלעדיו!"**

★ ★ ★

חת לחץ אמריקאי כבר נסוגה ממשלת גולדה מאיר נסיגות רבות. אין ספק שתחת לחץ אמריקאי חזק היא תיסוג עד לגבולות תוכנית רוג'רס. השאלה היא: האם יהיה לחץ כזה? מדוע מעוניינים בכך האמריקאים?

התשובה היא בפסוק אחד שאמר גיוף סיסקו לגמאל עבד-אל-נאצר, בעת ביקורו בקאהיר לפני שנה: **"הרוסים יכולים לעזור לך במלחמה, אבל רק אנחנו יכולים לתת לך שלום."**

כלומר: רק האמריקאים יכולים להכריח את ישראל להי- סוג מהשטחים הכבושים. סיסקו הציע למצרים עסקה: תמורת נסיגת צה"ל לגבוי- לות ה-4 ביוני ("עם שינויים בלתי-מהותיים") תחזיר מצ-

המתו לדעת כי פולטאבה נמצאת הרחק מי- אחורי חארקוב, וקרמנצ'וק מאחורי פולטאבה. הצבא הגרמני היה נתון בנסיגה מהירה, שהיתה יכולה ליהפך בכל רגע למנוסה מבוהלת. **המסקנה: כדאי להסתכל במפה.**

★ ★ ★

ני נזכר בימים ההם כשאני קורא ושומע את ההוד- עות של דוברי ממשלתנו על עמידתה העקשנית מול לחצים כבירים.

אנו אומרים "לא!" מוחלט ליריבים ולידידים. אנו דבקים בעקרויותינו. אנו מוכיחים לעולם כולו כי אפשר לעמוד מול מעצמות אדירות. עברו הימים שבהם יכלו הגויים לדחוף אותנו.

הודעות אלה משכנעות ביותר, והן ממלאות אותנו גאווה. **כל עוד איננו מסתכלים במפה הפוליטית.** כי אז נגלה שארוכה הדרך מחארקוב עד פולטאבה — ושהכיוון הוא הפוך.

במילים אחרות: אנו מתקרבים אחר ה- בצעדי-און וכקצב מזורז.

★ ★ ★

לוי כדאי למנות בקצרה את העמדות העיקריות, שעליהן לחמה ממשלת גולדה מאיר בשתי שנות קיומה הבלתי-מפואר.

"ממשלת ישראל לא תסכים לשום משא- ומתן שלא יהיה ישר, פנים-אל-פנים" כיום יש משא-ומתן עקיף ועקום, ומעבר לשולחן גראים רק פניו של יארינג.

"ממשלת ישראל מסרבת לדבר על נסיגה." עכשיו אנחנו מוכנים בהחלט להיסוג לגבולות מוכרים, בטוחים ומסוכמים. שרק יתנו לנו גבולות כאלה.

"לא נסכים לשום הפסקת-אש שתהיה מוג- בלת בזמן. האויב ינצל הפסקה כזאת כדי לשפר את עמדותיו הצבאיות." השבוע נסתיימה הפסקת-האש השלישית שהוגבלה בזמן, והמצרים ניצלוה (כמונו, אני מקווה) לשיפור עמדותיהם.

"ניכנסם לשיחות יארינג תוך דחייה מוחלטת של תוכנית-רוג'רס." בחודש שעבר בהביר יארינג כי הוא פועל בהתאם לתוכ- נית רוג'רס.

"לא נתזור לשיחות-יארינג, אלא אם כן יוח- זרו כל הטילים אל מוחץ לאזורי-הקפאה." בינתיים שכתנו מה זה אזורי-הקפאה. שיחות-יארינג נמשכות במרץ.

"לעולם לא נחזור לגבולות ה-4 ביוני!" השבוע רמז סגן ראש-הממשלה שישאל לא תעמוד על קביעה אולטימטיבית זו, בתנאי שגם המצרים יתתרו על הדרישה האולטימטיבית שלהם (שניסוג לגבול ה-4 ביוני, ללא שינוי כלשהו).

"לא יתכן שום שינוי במצבה של ירושלים." כרגע מציינת הציפורים מעל גנות ושינגטון וירושלים שהרבה יחזור לריבונות הירדנים, שיניפו עליו את דגלם.

"ישראל יזחה מכל וכל את החצעה לערוי- בותי-ביטחון של המעצמות."